

PRAWO DO INFORMACJI PUBLICZNEJ – prawo wolnościowe i prawo gospodarcze

Ranking przejrzystości – wyniki badań w zakresie dostępu do informacji publicznej

Małgorzata Brennek

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO
PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Warszawa, 25 czerwca 2014 r.

Projekt: „Obywatelski monitoring realizacji prawa do informacji publicznej” OCENA BIP – metodologia badań

Cel badań - analiza porównawcza zawartości i funkcjonalności BIP-ów 102 organów władzy:

- 20 instytucji szczebla centralnego: 18 ministerstw, Kancelarii Prezydenta i RM/Kancelarii PRM
- 16 urzędów marszałkowskich
- 66 urzędów miast na prawach powiatu

OCENA BIP – metodologia badań

- Narzędzie badawcze – Karta oceny BIP (format EXCEL) składająca się z pytań/wskaźników
- 5 wersji karty oceny – po jednej dla każdego typu badanej instytucji (ministerstwa, urzędy marszałkowskie, miasta i KP i RM/KPRM)
- Wszystkie karty oceny składają się z 5 pięciu identycznych kategorii: ogólne informacje o urzędzie, standardy, zawartość merytoryczna, aspekty techniczne oraz subiektywna ocena.
- Część pytań wspólnych dla wszystkich kart, część dostosowana do specyfiki danego organu władzy

Karta oceny BIP

3 kategorie karty oceny identyczne dla wszystkich typów urzędów:

I. Ogólne informacje o urzędzie

- Adres do korespondencji
- Telefon
- adres mailowy
- adres elektronicznej skrzynki podawczej urzędu
- godziny urzędowania

Karta oceny BIP

VI. Aspekty Techniczne

Wymogi techniczne

Czy strona BIP:

- a) jest poprawnie wyświetlana w najnowszych wersjach różnych przeglądarek internetowych, niezależnie od ich producenta i systemu operacyjnego? (weryfikacja przy wykorzystaniu: <http://browsershots.org>)
- b) jest kodowana w standardzie Unicode UTF-8 (prawy przycisk myszy "Pokaż informacje o stronie")?
- c) korzysta z hipertekstowego języka znaczników w wersji 4.01 (HTML 4.01) albo XHTML 1.0 (prawy przycisk myszy "Pokaż źródło strony")?

Karta oceny BIP

Czy w czasie przeglądania BIP pojawiły się jako załączniki dokumenty:

- a) tekstowe lub tekstowo-graficzne w formacie innym niż *.txt, *.rtf
*.pdf *.doc, *.ods -
- b) graficzne w formacie innym niż *.jpg (*.jpeg), *.gif, *.tif (*.tiff),
*.png, *.svg
- c) skompresowane w formacie innym niż *.zip, *.tar, *.gz (.gzip), *.rar

Czy dla treści zgromadzonych na stronach BIP istnieje
możliwość:

- a) drukowania (mechanizmem przeglądarki),
- b) kopiowania (via schowek - Ctrl+C / Ctrl+V)

Karta oceny BIP

- Czy strona BIP spełnia zalecenia Web Content Accessibility Guidelines 2.0. co najmniej na poziomie zgodności A (sprawdzenie przy wykorzystaniu: W3C Markup Validation Service: <http://validator.w3.org>, W3C CSS Validation Service: <http://jigsaw.w3.org/css-validator> oraz narzędzie Cynthia: <http://www.cynthiasays.com>)?
- Czy informacje publiczne publikowane w BIP na poszczególnych stronach mają odsyłacz do rejestru zmian?

Karta oceny BIP

- **Statystyka odwiedzin**

Czy strona BIP ma statystykę odwiedzin?

- **Ułatwienia**

Czy są ułatwienia czy/i propozycja udzielenia pomocy dla osób niedowidzących/niedosłyszących?

Czy strona posiada zakładkę "najczęściej zadawane pytania"?

Karta oceny BIP

V. Subiektywna ocena

- Czy strona BIP jest przejrzysta - poszukiwane informacje łatwo znaleźć, są wyraźne, logicznie wyodrębnione zakładki i podzakładki tematyczne?
- Czy jest ona informatywna, czyli zawiera dostateczną ilość informacji na tematy będące przedmiotem badania?
- Czy strona jest atrakcyjna graficznie?

Karta oceny BIP - Standardy

II. Standardy

Badano pod kątem zawartości informacji publicznych:

a) o których mowa w art. 8 ust. 3 zdanie pierwsze uodip

Informacje z obszarów tematycznych wyszczególnionych w art. 6 ust.1 pkt 1–3, pkt 4 lit. a tiret drugie, lit. c i d i pkt 5., uodip, czyli:

- 1. o podmiocie prowadzącym stronę BIP**
- 2. o polityce wewnętrznej i zagranicznej**
- 3. o zasadach funkcjonowania**
- 4. o danych publicznych**
- 5. o majątku publicznym**

Karta oceny BIP - Standardy

1. o podmiocie prowadzącym badaną stronę BIP (art. 6.ust.1,pkt. 2), w tym o jego:

- a) statusie prawnym,
- b) organizacji,
- c) przedmiocie działalności i kompetencjach,
- d) organach i osobach sprawujących funkcje kierownicze i ich kompetencjach,
- e) struktury własnościowej podmiotów, o których mowa w art. 4 ust.1 pkt 3-5
- f) majątku, którym dysponują

Karta oceny BIP - Standardy

2. o polityce wewnętrznej i zagranicznej (art. 6 ust. 1, pkt. a-c), w tym o:

- a) zamierzeniach działań władzy ustawodawczej oraz wykonawczej,
- b) projektowaniu aktów normatywnych,
- c) programach w zakresie realizacji zadań publicznych, sposobie ich realizacji, wykonywaniu i skutkach realizacji tych zadań

Karta oceny BIP - Standardy

3. o zasadach jego funkcjonowania (art. 6.ust.1, pkt. 3), w tym o:

- a) trybie działania władz publicznych i ich jednostek organizacyjnych,
- b) trybie działania państwowych osób prawnych i osób prawnych samorządu terytorialnego w zakresie wykonywania zadań publicznych i ich działalności w ramach gospodarki budżetowej i pozabudżetowej,
- c) sposobach stanowienia aktów publicznoprawnych,
- d) sposobach przyjmowania i załatwiania spraw,
- e) stanie przyjmowanych spraw, kolejności ich załatwiania lub rozstrzygania,
- f) prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych,
- g) naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska, w zakresie określonym w przepisach odrębnych,
- h) konkursie na wyższe stanowisko w służbie cywilnej, w zakresie określonym w przepisach odrębnych,

Karta oceny BIP - Standardy

4. o posiadanych przez niego danych publicznych (art.6, ust.4 pkt. a-d), w tym:

- a) treść i postać dokumentów urzędowych, w szczególności:
 - treść aktów administracyjnych i innych rozstrzygnięć,
 - dokumentacja przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających,
- b) stanowiska w sprawach publicznych zajęte przez organy władzy publicznej i przez funkcjonariuszy publicznych w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego,
- c) treść innych wystąpień i ocen dokonywanych przez organy władzy publicznej,
- d) informacja o stanie państwa, samorządów i ich jednostek organizacyjnych

Karta oceny BIP - Standardy

5) o majątku publicznym, (art.6, ust. 5) w tym o:

- a) majątku Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych,
- b) innych prawach majątkowych przysługujących państwu i jego długach,
- c) majątku jednostek samorządu terytorialnego oraz samorządów zawodowych i gospodarczych oraz majątku osób prawnych samorządu terytorialnego, a także kas chorych,
- d) majątku podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 5, pochodzącym z zadysponowania majątkiem, o którym mowa w lit. a–c, oraz pożytkach z tego majątku i jego obciążeniach,
- e) dochodach i stratach spółek handlowych, w których podmioty, o których mowa w lit. a–c, mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów Kodeksu spółek handlowych, oraz dysponowaniu tymi dochodami i sposobie pokrywania strat,
- f) długu publicznym,
- g) pomocy publicznej,
- h) ciężarach publicznych.

Uwaga: Pytania zawarte w ramach omawianej kategorii karty oceny nie odnoszą się obszarów tematycznych zawartych w pkt 1 litera a oraz pkt 5 litery a i b.

Karta oceny BIP - Standardy

b) wymaganych na gruncie art.8 ust. 4 uodip

informacje dot. sposobu dostępu do informacji publicznych będących w posiadaniu podmiotu zobowiązanego i niedostępnych w BIP

c) o których mowa w art. 23 h uodip

informacje dot. warunków ubiegania się o informacje publiczne do ponownego wykorzystania

d) wymagane przez §8 i §9 Rozporządzenia o BIP oraz art.8, ust. 6

informacje nt. redakcji strony BIP (§ 8 ust. 2 i 3), instrukcja korzystania ze strony podmiotowej BIP (§ 8, ust. 4) i moduł wyszukiwujący (§ 8, ust. 8).

Karta oceny BIP - Standardy

e) informacji przeznaczonych do publikacji w BIP na podstawie przepisów odrębnych

- **Oświadczenia majątkowe** - Art. 25d ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U. 2013 poz. 595) i art. 27d ust. 1 ustawy z dnia 05.06. 1998 o samorządzie wojewódzkim (tekst jednolity Dz.U. 2013r. poz. 596)
- **Gabinet Polityczny** - Art. 39a ust. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2012 r., poz. 392 z późn. zm.)
- **Plan działalności Ministerstwa oraz sprawozdanie z wykonania planu**
- Art. 70 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009r, Nr 157 poz. 1240)
- **Wykaz prac legislacyjnych - projekty ustaw i rozporządzeń** - Art. 3, 5 i 6 ustawy z dnia 5 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 z późniejszymi zmianami)

Karta oceny BIP - Standardy

- **Nabór kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska** - Art. 13 i art. 15 ustawy z 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. 2008r, Nr 223, poz. 1458)
- **Konkurs na wyższe stanowiska w służbie cywilnej** - Art. 28 i art. 31 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. 2008 r., Nr 227, poz. 1505)
- **Informacja o zasadach prowadzenia działalności lobbyngowej i o działaniach lobbyngowych podejmowanych wobec Ministra (ministerstwa)**
Art. 10 i 16 ustawy z dnia z dnia 5 lipca 2005 r. o działalności lobbyngowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 z późniejszymi zmianami).
- **Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej** - Art. 70 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009 Nr 157 poz. 1240)

Karta oceny BIP - Standardy

- **Wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek org. nie posiadających osobowości prawnej, którym w zakresie podatków udzielono ulg, odroczeń, umorzeń lub rozłożona na raty w kwocie przewyższającej 500 zł wraz ze wskazaniem umorzonych kwot i przyczyn umorzenia** - Art. 37 ust. 2, litera f oraz litera g **ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych** (Dz.U. 2009 Nr 157 poz. 1240)
- **Wykaz osób prawnych i fizycznych oraz jednostek org. nie posiadających osobowości prawnej, którym udzielono pomocy publicznej** - Art. 37 ust. 1 pkt 2 lit. g **ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych**

Karta oceny BIP – Zawartość merytoryczna

III. Zawartość merytoryczna

Pytania dotyczą:

a) Tego samego zakresu tematycznego co w „Standardach” (art. 8 ust. 3 zdanie pierwsze uodip, art.8 ust. 4 i art. 23 h uodip.) tylko są b. szczegółowe

b) Informacji publiczne przeznaczone do publikacji w BIP na podstawie przepisów odrębnych

Temat: otwarte konkursy ofert na zlecenie realizacji zadań publicznych organizacjom pozarządowym. (Art. 13 ust. 3 i art. 19 a ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie)

Karta oceny BIP – Zawartość merytoryczna

- Inne informacji publicznych (art. 8 ust. 3 zdanie drugie ustawy)

Informacje dotyczące postępowań o udzielenie zamówienia publicznego

- Informacje dotyczące audytu wewnętrznego
- informacje dot. planu zagospodarowania przestrzennego
- Informacje nt. posiedzeń kierownictwa urzędu
- Rejestr umów cywilno-prawnych zawartych przez organ władzy
- Informacje nt. interpelacji poselskich
- Oświadczenia majątkowe szefów instytucji centralnych

Karta oceny BIP

II. Standardy i III. Zawartość merytoryczna

- Pytania dostosowane do specyfiki urzędu
- Opracowanie pytań poprzedzone zdefiniowaniem minimalnego standardu informacji nt. danego zagadnienia (np. pojęcia „organizacja” czy „kontrola”)
- Uporządkowane według tych samych podkategorii/obszarów tematycznych wymienionych w art. 6 ustawy o dostępie do informacji publicznej (uodip)

Karta oceny BIP

▪ Różna liczba pytań:

- Ministerstwa – 164
- RM/KPRM – 170
- KP – 156
- Urzędy Marszałkowskie - 228
- Miasta na prawach powiatu – 228

▪ Sposób oceny odpowiedzi

Większość pytań – skala ocen 0-1, pozostałe 0-1- 2

- Nie oceniano kompletność informacji
- Jeśli w BIP brak informacji, że dana informacja urzędu nie dotyczy (np. nie prowadzi współpracy zagranicznej) - 0 punktów

OCENA BIP – metodologia badań

Analiza porównawcza rezultatów oceny BIP badanych typów organów władzy

- Zestawienie wyników ogólnych
- Zestawienie wyników uzyskanych w ramach poszczególnych kategorii karty ocen
- Punkt odniesienia do porównań **wyniki procentowe** – procent maksymalnej liczby punktów jaką można było otrzymać ogólnie oraz za poszczególne kategorie tematyczne

Wyniki oceny BIP

Tabela1 Porównawcza ocena wyników ogólnych BIP i wyników w 5 kategoriach karty oceny

Kategoria urzędu	Ogólna punktacja	I. Ogólna informacja o urzędzie	II. Standardy	III. Zawartość merytoryczna	IV. Aspekty techniczne	V. Subiektywna ocena
Ministerstwa	56%	90%	66%	39%	77%	60%
Rada Ministrów/Kancelaria Premiera Rady Ministrów	65%	100%	61%	61%	93%	75%
Kancelaria Prezydenta	28%	60%	25%	23%	69%	38%
Urzędy marszałkowskie	54%	91%	68%	38%	67%	24%
Urzędy miast	59%	95%	70%	45%	77%	53%

Wyniki oceny BIP

Tabela 2 Porównawcza ocena wyników ogólnych BIP - Standardy

Organy władzy	O stronie BIP	O podmiocie prowadzącym BIP	O polityce wewnętrznej i zagranicznej	O zasadach funkcjonowania	O danych publicznych	O majątku publicznym
Ministerstwa	85%	87%	63%	63%	55%	22 %
Rada Ministrów/ Kancelaria Premiera Rady Ministrów	100%	65%	59%	84%	28%	0%
Kancelaria Prezydenta	78%	31%	0%	30%	0%	0%
Urzędy marszałkowskie	72%	84%	42%	72%	43%	60%
Urzędy miast	87%	84%	60%	70%	43%	68%

Wyniki oceny BIP

Tabela 3 Porównawcza ocena wyników ogólnych BIP – Zawartość merytoryczna

Organy władzy	Zawartość merytoryczna	O podmiocie prowadzącym BIP	O polityce wewnętrznej i zagranicz.	O zasadach funkcjonowania	O danych publicznych	O majątku publicznym
Ministerstwa	39%	37%	67%	26%	14%	Nie dot.
Rada Ministrów/ Kancelaria Premiera Rady Ministrów	61%	88%	Nie dot.	44%	0%	Nie dot.
Kancelaria Prezydenta	23%	50%	0%	14%	0%	Nie dot.
Urzędy marszałkowskie	38%	41%	50%	32%	8%	59%
Urzędy miast	45%	46%	81%	40%	15%	68%

Wyniki oceny BIP

- Najczęściej publikowane informacje publiczne:
- Najrzadziej publikowane informacje publiczne

RANKING ORGANÓW WŁADZY WDG. OCENY BIP

Miejsce w rankingu	Organy władzy	Punktacja ogólna
1	Kraków	86%
2	Jastrzębie	77%
3	Olsztyn	75%
4	Szczecin	74%
5	Gliwice	70%
6	Świnoujście	69%
6	Rybnik	69%
6	Zielona Góra	69%
7	Katowice	68%
8	Kielce	67%
8	Piekary Śląskie	67%
8	Ruda Śląska	67%
9	Ministerstwo Finansów	66%
9	Ministerstwo Gospodarki	66%
9	Łomża	66%
9	Tychy	66%
9	Łódź	66%
9	Wrocław	66%
10	RM/KPRM	66%
10	Śląskie	65%
10	Słupsk	65%
10	Gdynia	65%
10	Suwałki	65%

Miejsce w rankingu	Organy władzy	Punktacja ogólna
11	Poznań	64%
11	Chorzów	64%
11	Dabrowa Górnicza	64%
12	Koszalin	63%
12	Warszawa	63%
13	Kalisz	62%
13	Ministerstwo Skarbu Państwa	61%
14	Podlaskie	61%
14	Lublin	61%
14	Radom	61%
14	Włocławek	61%
14	Piotrków Trybunalski	61%
15	Zachodniopomorskie	60%
15	Siemianowice Śląskie	60%
15	Żory	60%
15	Konin	60%
15	Rzeszów	60%
15	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	60%

Miejsce w rankingu	Organy władzy	Punktacja ogólna
16	Mysłowice	59%
16	Tarnów	59%
16	Bydgoszcz	59%
17	Pomorskie	58%
17	Białystok	58%
17	Płock	58%
17	Toruń	58%
17	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	58%
17	Ministerstwo Środowiska	58%
17	Ministerstwo Sprawiedliwości	57%
18	Dolnośląskie	57%
18	Gdańsk	57%
18	Grudziądz	57%
18	Zabrze	57%
18	Opole	57%
18	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	56%
19	Leszno	56%
19	Sopot	56%
19	Sosnowiec	56%
20	Ministerstwo Edukacji Narodowej	55%
20	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	55%
20	Ministerstwo Sportu i Turystyki	55%
20	Mazowieckie	55%
20	Świętokrzyskie	55%
20	Świętochłowice	55%
20	Skierniewice	55%
20	Bytom	55%
20	Siedlce	55%
20	Przemyśl	55%

Miejsce w rankingu	Organy władzy	Punktacja ogólna
21	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego	54%
21	Warmińsko-mazurskie	54%
21	Opolskie	54%
21	Ministerstwo Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej	53%
22	Wielkopolskie	53%
22	Ministerstwo Zdrowia	53%
22	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	52%
23	Łódzkie	52%
23	Jaworzno	52%
23	Częstochowa	52%
23	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	52%
24	Krosno	50%
24	Ostrołęka	50%
25	Lubelskie	49%
25	Elbląg	49%
25	Gorzów Wielkopolski	49%
26	Lubuskie	48%
26	Biała Podlaska	48%
26	Ministerstwo Obrony Narodowej	47%
27	Podkarpackie	47%
27	Kujawsko-pomorskie	47%
27	Chełm	47%
27	Wałbrzych	47%
28	Małopolskie	46%
28	Bielsko-Biała	46%
29	Legnica	45%
29	Jelenia Góra	45%
30	Zamość	44%
31	Tarnobrzeg	41%
31	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	40%
32	Nowy Sącz	36%
33	Kancelaria Prezydenta	30%

Ranking BIP Podsumowanie wyników

- Organy władzy zajmujące 10 pierwszych miejsc w rankingu (86 - 65% punktów)
23 urzędy (23% ogółu badanych). W tej grupie **tylko 3 instytucje szczebla centralnego** – Ministerstwa Finansów, Gospodarki oraz RM/KPRM, 8 stolic województw i 1 urząd marszałkowski.
- Jednostki administracji w drugiej 10-tce (64-55% punktów)
48 urzędów (47% ogółu) – **9 instytucji szczebla centralnego**
8 stolic województw, 8 urzędów marszałkowskich.
- Ostatnia 13-tka urzędów (54-30%)
31 jednostek admin. (30% ogółu) **8 instytucji szczebla centralnego**, 7 urzędów marszałkowskich, brak stolic województw.

Udzielanie informacji na wniosek- metodologia badań

- Badanie „**Obywatel pyta 1**” - ocena sposobu realizacji wymogów związanych ze składaniem wniosków o udostępnienie informacji publicznej (art. 10, ust. 1 i 2 uodip).
- Pytania opracowane przez ekspertów, którzy wcielili się w rolę zwykłych obywateli
- Formy złożenia wniosków:
 - Elektronicznie, za pośrednictwem poczty email;
 - Tradycyjnie, poprzez wysłanie pisma zwykłą pocztą;
 - Ustnie, za pośrednictwem telefonu.

Udzielanie informacji na wniosek- metodologia badań

Ogólne założenia przy opracowywaniu pytań:

- Pytania dot. zagadnień odnoszących się do sposobu funkcjonowania i wydatkowaniem środków publicznych przez dany urząd. Założenie: odpowiedzi dostarczają informacji o sprawności jego działania.
- Treść identyczna lub porównywalna dla każdej kategorii badanych podmiotów;
- Tematyka dot. informacji które są bezspornie informacją publiczną
- Pytania o informacje w posiadaniu urzędu
- Wnioski dotyczyły kwestii o różnym poziomie wrażliwości
(Im więcej informacji świadczących o potencjalnie nieodpowiednim działaniu danego urzędu z punktu widzenia celowości, legalności i gospodarności ujawnić może odpowiedź na dane pytanie tym uznano je za bardziej wrażliwe).

Udzielanie informacji na wniosek- metodologia badań

Wnioski przesłane drogą elektroniczną

- Wniosek złożony z **3 pytań**, o trzech poziomach wrażliwości.
(do wszystkich badanych instytucji)
- Temat pytań: prośba o udostępnienie wyników kontroli zewnętrznych i wewnętrznych, rocznej analizy skarg i wniosków, informacji o liczbie zatrudnionych i rodzaju umów o pracę oraz regulaminu organizacyjnego.
- Konkretny zestaw pytań dostosowany do:
 - specyfiki danego szczebla administracji;
 - zakresu informacji o kontrolach/analizie skarg i wniosków w BIP danego urzędu (dot. tylko instytucji szczebla centralnego).

Udzielanie informacji na wniosek- metodologia badań

Kryteria oceny odpowiedzi na wnioski:

- w jakim terminie udzielono odpowiedzi (0-3 pkt)
- czy było przypomnienie (0-1 pkt.)
- na ile pytań udzielono odpowiedzi (0-3)
- jaka była zawartość merytoryczna odpowiedzi (2 pkt a pełną odpowiedź na dane pytanie i 1 pkt za niepełną i 0 za brak odpowiedzi)
- czy wskazano na przetworzenie informacji (0-1)
- czy wskazano na konieczność poniesienia opłaty (0-1)
- odpowiedź na pytanie „wrażliwe” - 2 dodatkowe punkty
- zrozumienie intencji autora wniosku odnośnie treści pytania 3 i przesłanie odpowiednich dokumentów lub odesłanie do takowych, jeśli zostały zamieszczone w BIP (brak pytań o doprecyzowanie ze strony urzędu)– 1 pkt,

Wyniki badań - wnioski elektroniczne

Organy władzy	Procent urzędów, które otrzymały maksymalną lb. punktów (17)	Procent urzędów, które otrzymały od 15 do 17 punktów	Średnia punktacja w procentach	Procent urzędów, które odpowiedziały w sposób wyczerpujący na trzy pytania	Procent urzędów, które udzieliły odpowiedzi w terminie do 14 dni
Urzędy centralne	25%	75%	82%	70%	45%
Urzędy marszałkowskie	44%	69%	82%	75%	63%
Urzędy miast na prawach powiatu	41%	76%	91%	77%	94%

Udzielanie informacji na wniosek- metodologia badań

Wnioski przesłane drogą tradycyjną (poczta)

- Opracowane na podstawie tych samych, ogólnych założeń metodologicznych co wnioski elektroniczne.
- Wniosek do wszystkich organów władzy złożony **z 4 pytań**
- Pytania dot. umów cywilno-prawnych zawartych przez urzędy z przedmiotami zewnętrznymi, których przedmiotem było wykonanie ekspertyz, analiz i opinii.
- Trzy pierwsze pytania identyczne dla wszystkich badanych instytucji.
- Pytanie 4 – kilka wersji (Treść dostosowana do specyfiki urzędu i treści jego BIP odnośnie interesującego zagadnienia)
- Pytania o informację przetworzoną (pyt. nr. 3 i nr. 4 – JST) – wrażliwe (odpowiedzi premiowane dodatkowymi punktami)

Wyniki badań - wnioski tradycyjne

Organy władzy	Procent urzędów, które otrzymały maksymalną lb. punktów	Procent urzędów, które otrzymały trzy najwyższe punktacje	Średnia lb. punktów w procentach	Procent urzędów, które odpowiedziały w sposób wyczerpujący na trzy pytania	Procent urzędów, które udzieliły odpowiedzi w terminie do 14 dni
Instytucje szczebla centralnego	50%	65%	75%	70%	65%
Urzędy marszałkowskie	13%	50%	79%	56%	25%
Urzędy miast	36%	77%	90%	85%	47%

Ranking urzędów – udzielanie informacji na wniosek

	Organ władzy	Średnia
1	Kraków	100%
2	Kielce	100%
3	Piekary Śląskie	100%
4	Chorzów	100%
5	Koszalin	100%
6	Tarnów	100%
7	Gdańsk	100%
8	Sosnowiec	100%
9	Siedlce	100%
10	Legnica	100%
11	Łódzkie	100%
12	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych	100%
13	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	100%

	Organ Władzy	Średnie
1	Szczecin	98%
2	Gliwice	98%
3	Rzeszów	98%
4	Grudziądz	98%
5	Sopot	98%
6	Ostrołęka	98%
7	Elbląg	98%
8	Pomorskie	98%
9	Opolskie	98%
10	KP	98%
11	Słupsk	97%
12	Tarnobrzeg	97%
13	Nowy Sącz	97%
14	Małopolskie	97%
15	RM/KPRM	97%
16	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	97%
17	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji	97%
18	Ministerstwo Obrony Narodowej	97%
19	Jastrzębie	95%
20	Katowice	95%
21	Ruda Śląska	95%
22	Tychy	95%
23	Łódź	95%
24	Suwałki	95%
25	Poznań	95%
26	Dąbrowa Górnicza	95%
27	Siemianowice Śląskie	95%
28	Białystok	95%
29	Podlaskie	95%
30	Zachodniopomorskie	95%
31	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	95%

	Organ władzy	średnie
1	Rybnik	94%
2	Wrocław	94%
3	Lublin	94%
4	Biała Podlaska	94%
5	Zamość	94%
6	Ministerstwo Sportu i Turystyki	94%
7	Ministerstwo Zdrowia	94%
8	Przemyśl	93%
9	Częstochowa	93%
10	Wielkopolskie	93%
11	Płock	92%
12	Opole	92%
13	Skierniewice	92%
14	Lubuskie	92%
15	Zielona Góra	91%
16	Konin	91%
17	Bydgoszcz	91%
18	Gorzów Wielkopolski	91%
19	Żory	90%
20	Śląskie	90%
21	Ministerstwo Gospodarki	90%

Ranking urzędów – udzielanie informacji na wniosek

	Organ władzy	Średnie
1	Olsztyn	89%
2	Radom	89%
3	Toruń	89%
4	Wałbrzych	89%
5	Jaworzno	88%
6	Chełm	88%
7	Jelenia Góra	88%
8	Włocławek	87%
9	Leszno	86%
10	Bielsko-Biała	86%
11	Ministerstwo Edukacji Narodowej	86%
12	Piotrków Trybunalski	85%
13	Kalisz	83%
14	Mysłowice	83%
15	Świnoujście	81%
16	Bytom	81%
17	Łomża	79%
18	Zabrze	79%
19	Lubelskie	78%
20	Ministerstwo Skarbu Państwa	77%
21	Gdynia	76%
22	Warmińsko-mazurskie	74%
23	Ministerstwo Finansów	71%
24	Mazowieckie	70%

Ranking urzędów – udzielanie informacji na wniosek

	Organ władzy	Średnie
1	Podkarpackie	68%
2	Świętochłowice	64%
3	Świętokrzyskie	61%
4	Ministerstwo Sprawiedliwości	50%
5	Dolnośląskie	49%
6	Ministerstwo Transportu Budownictwa i GM	49%
7	Kujawsko-pomorskie	45%
8	Warszawa	44%
9	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	44%
10	Ministerstwo Środowiska	36%
11	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	15%
12	Krosno	0

Wyniki badań - udzielanie informacji na wniosek

- Wśród 23 liderów rankingu wniosków (100 - 98% punktów) – tylko **2 instytucje szczebla centralnego**: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Rolnictwa i Rozwoju Wsi i 1 urząd marszałkowski – województwa łódzkiego
- W grupie 12 urzędów o naj słabszych wynikach (68 -0% punktów) – **5 instytucje szczebla centralnego**, 4 urzędy marszałkowskie i tylko 3 miasta (w tym jedno wojewódzkie – Warszawa).

Wyniki sumaryczne – BIP i udzielanie informacji na wniosek

Organy Władzy	BIP	Wnioski elektroniczne	Wnioski tradycyjne	Wnioski ogółem
Ministerstwa	56%	81%	73%	77%
RM/KPRM	66%	94%	100%	97%
KP	30%	100%	95%	98%
Urzędy marszałkowskie	54%	84%	79%	82%
Urzędy miast	59%	90%	90%	90%
Średnie	59%	87%	86%	87%

RANKING PRZEJRZYŚCI

Organ władzy	Ranking przejrzystości
Kraków	93%
Szczecin	86%
Jastrzębie	86%
Gliwice	84%
Kielce	84%
Piekary Śląskie	84%
Olsztyn	82%
Rybnik	82%
Katowice	82%
Chorzow	82%
Koszalin	82%
KRPM	82%
Ruda Śląska	81%
Tychy	81%
Łódź	81%
Słupsk	81%
Zielona Góra	80%
Wrocław	80%
Suwałki	80%
Poznań	80%
Dabrowa Górnicza	80%
Tarnów	80%

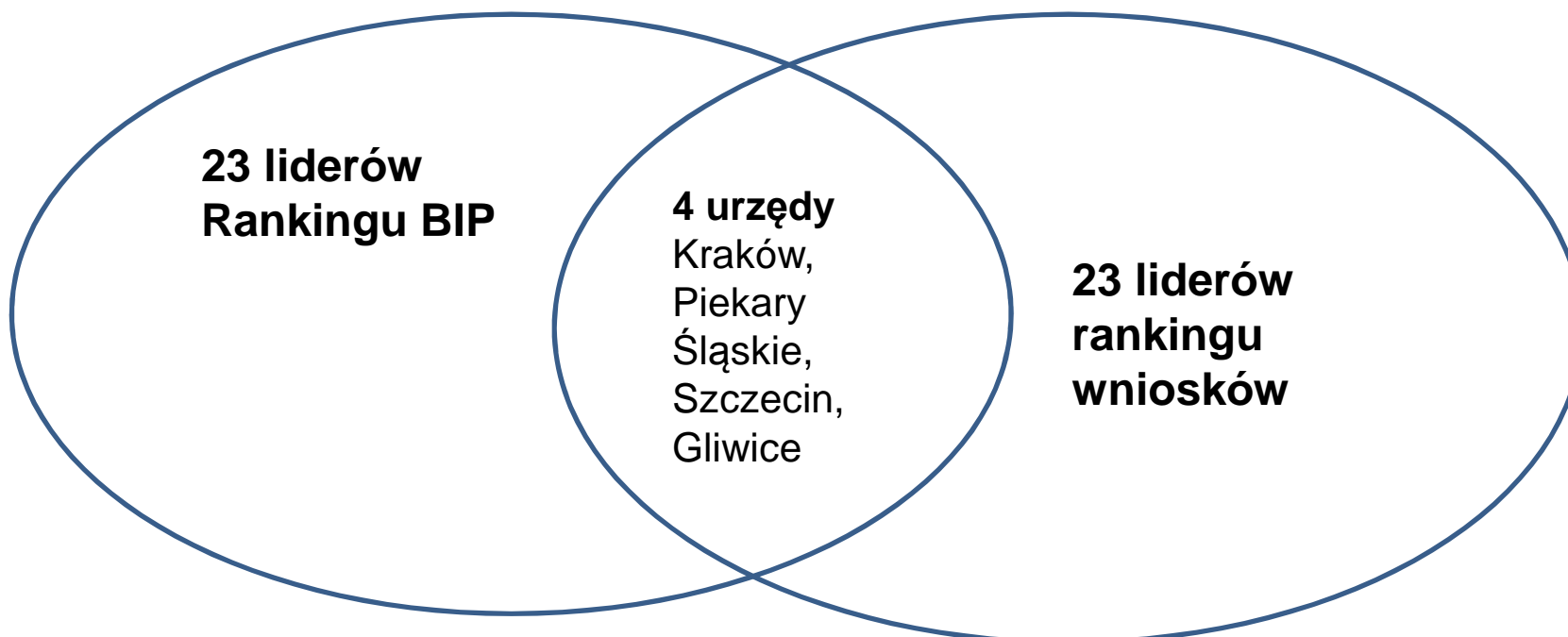

Podsumowanie

- Organy władzy wolą odpowiadać na wnioski pisemne niż umieszczać informacje w BIP
 - skrajne przykłady: Nowy Sącz (odpowiedzi na wnioski - 97%, BIP – 36%), Elbląg (98% versus 49%), Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego (97% versus 46%)
- Forma wniosku – elektroniczny czy tradycyjny brak widocznego wpływu na gotowość do udzielenia odpowiedzi, mimo, że w tym drugim przypadku pytano m.in. o informację przetworzoną
- Panuje kultura „pisma” - urzędy unikają odpowiedzi na wnioski ustne

Podsumowanie

- Brak polityki „przejrzystości”

Podsumowanie

Podstawowe przyczyny nieprzestrzegania prawa w zakresie dostępu do informacji publicznej

➤ **Kulturowa**

- władza ma władzę jak ma monopol ma informację
- służebna rola urzędnika wobec obywatela – deklaratywna

➤ **Organizacyjna**

- niesprawne zarządzanie, brak porządku w dokumentach

➤ **Nieznajomość prawa**

Dziękujemy za uwagę.

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO
PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Małgorzata Brennek

Ekspert ds. korupcji i dobrego rządzenia

malgorzata.brennek@republikanie.org